

COMMUNICATIECEL REA ANTWERPEN

Vooraf : Enkele ideeën als aanleiding tot oprichting communicatiecel REA

- Bij navraag bij studenten gerechtsjournalistiek blijkt dat niemand van de ongeveer 20 aanwezigen vond dat justitie/de rechtbank transparant communiceert.
- Het vertrouwen van de burger in justitie is niet groot. Burgers verwachten dat we snel zeggen waar het op staat. We moeten tonen dat de REA elke dag werkt.
- Vertrouwen in justitie is fundamenteel in een rechtstaat. Programma's zoals "de rechtbank", "de onderzoeksrechters", "de procureurs" worden gewaardeerd door de publieke opinie.
- Er is de voorbij jaren geen al te beste samenwerking geweest tussen Min. Jus. en de actoren van justitie. Deze Min. Jus. wil hierin verandering brengen (zegt hij) maar dringt ook aan op een "pro actieve communicatie van justitie".
- Cel communicatie O.M. Antwerpen, hebben voltijdse specialist in huis.
- Belang dat rechtbanken communiceren over hun werking, hun uitspraken, belangrijke juridische principes/fundamenten van onze rechtstaat, vb. waarom onschuldig totdat schuld is bewezen
- Beter overleg met journalisten om tot betere onderlinge verstandhouding en communicatie te komen
- Juiste, performante context gebonden informatie is noodzakelijk, zeker in deze tijden waarin op social media ongecontroleerde informatie wordt verspreid
- "Be the narrative" met aandacht gericht op de gemeenschap, de context/cultuur, waarden en samenwerking/verbinding als reactie op populisme en polarisatie (cfr. publieke opinie)
- = maatschappelijk relevant

DOELSTELLING COMMUNICATIE

Algemene doelstelling:

5 B's voor een degelijk communicatiebeleid volgens prof. B. Hubeau : Beschikbaarheid - Bereikbaarheid - Bruikbaarheid - Begrijpelijkheid - Betaalbaarheid

(proactief) Informeren en communiceren over de inhoud / kwaliteit / kwantiteit van het werk van REA Antwerpen

Interne doelstelling :

- Info-uitwisseling professioneel
- Verbondenheid stimuleren

door persoonlijke info te delen (voorstelling nieuwe collega's / geboortes / huwelijken / pensioen ...)

Externe doelstelling :

- Transparantie bieden over de werking en organisatie van REA Antwerpen
- Aandacht richten op wat REA belangrijk vindt
- Vertrouwen in justitie / REA versterken door correcte, degelijke informatie te verstrekken (algemeen /specifiek), aangepast aan verschillende doelgroepen, via verschillende kanalen

IMPLEMENTATIE DOELSTELLINGEN

Intern:

Gericht op:

magistraten - griffiers - griffiepersoneel

Over:

Professionele en particuliere aangelegenheden

Door middel van:

- Iudexnet
  - o beheerd door Mark
  - o gevuld door de verschillende secties
- Nieuwsbrief
  - o Bart + Guy
- Vlinderkrant
  - o Mark (Antwerpen) + Hasaert (Mechelen) + Johan De Meyer (Turnhout)
- Coronaflash
  - o Bart + Mark
- Mail
  - o DLD
  - o individueel
- Whats-app groepjes
  - o Individuele initiatieven

Extern :

Gericht op verschillende doelgroepen:

- Actoren van justitie
- Rechtszoekenden

- Samenleving
- Bezoekers
- Studenten / Scholen

Over:

- **Werking REA**
  - Visie, missie, waarden
  - Intern regelement
  - Toelichting afdelingen
  - Toelichting sectiewerking
  - Jaarlijks werkingsverslag
  - Specifieke werkingsregels + Verloop van zittingen (te starten met één sectie en verder uitrollen volgens zelfde template)
  - Werking griffie
  - Themazittingen
  - Nieuwe kamers (JOK)
  - Nieuwe initiatieven
  - Nieuwe technologie
  - Specifieke zaken
    - rollen
    - zittingsschema
    - belangwekkende uitspraken
    - rechtzettingen
- **Huisregels**
  - Veiligheidsmaatregelen (scanstraat)
  - Ordehandhaving (stewards, bodes, voorzitters van de kamers, ...)
  - Corona-maatregelen : mondklappers verplicht, afstand, ontsmetten, wegblijven bij ziekte/besmetting
  - Wat mag wel/niet : niet filmen, foto's of geluidopnames zonder voorafgaande toestemming, niet eten, geluid mobiele tel af,
  - Bijwonen zittingen
- **Bijzondere activiteiten**
  - Rondleidingen
  - Workshops
  - Begeleiding studenten
  - Acties goede doel : KOTK, Paleisrun, ...
  - Gerechtsgebouw als forum voor allerlei activiteiten gelinkt aan justitie

Via verschillende beschikbare communicatiemiddelen:

- Persmagistraten
- Infobalie
- Gemeenschappelijk onthaal

- Briefwisseling met partijen
- Functionele e-mailadressen
- Communicatie in de wandelzaal/wachtzaal/zittingszaal
  - o Posters (met QR code)
  - o Brochure per kamer (zie ook hoger).
  - o Blad op de sprekerstoog waarop voornaamste afspraken staan. Burgers kunnen dit ook meenemen.
  - o Schermen in wandelzaal/wachtzaal
- Website van hoven en rechtbanken (olv Eric Beaucourt)
- Twitteraccount : **@reaAntwerpen**
  - o deze account wordt beheerd door Mark
  - o teneinde de neutraliteit te bewaken zal **@reaAntwerpen** zelf niemand volgen en niets liken/retweeten (uitz. objectieve info vb. vacatures)
  - o wordt enkel gebruikt voor korte boodschappen + verwijzing naar uitgebreide info via andere kanalen
- LinkedIn
- Instagram / FB (Mechelen)
  - o Enkel objectieve en neutrale info
  - o Beheerd door Theo
- Belga Gov (digitaal platform voor overheidsinstanties) www.belgagov.be
een permanente realtime toegang tot het nieuws van Belga in 6 categorieën:
  - 1.now (actueel nieuws)
  - 2.pictures (nieuwsfoto's)
  - 3.agenda (persconferenties en dergelijke)
  - 4.today in history (belangrijke nieuwsfeiten uit het verleden 'dag-op-dag')
  - 5.video en audio
  - 6.press releases.
- E-group journalisten
- Artikelen in geschreven pers
- Informatievergaderingen
- Podcast (Philip Heymans van de VRT bereidt een podcast voor over de REA)
- Whatsapp (A-pers / ...)
- Youtube
- Informele contacten/netwerking met pers

LEDEN COMMUNICATIECEL

Wie:

Wendy Verhaegen, Goedele Franssens, Erika Colpin, Mia Suykerbuyk, Mark Jespers, Karel Van Cauwenberghe, Fabienne Nackaerts, Luk Versteyleen, Charlot Dedecker, Annelies Laureyssens, Roland Cassiers

In overleg met Dircom

Staan in voor:

- Interne en externe communicatie voor en over de REA Antwerpen
- Elk lid van de communicatiecel neemt verantwoordelijkheid op voor een of meerdere aspecten en kan desbetreffend ook andere collega's om bijstand vragen voor het uitwerken van concrete projecten (bijv. bij het uitwerken brochure voor rechtzoekenden voor een bepaalde sectie)

Kernteam

Wie:

Wendy & Goedele (Antwerpen) - Erika (Mechelen) - Mia (Turnhout) - Mark (Algemeen beheer)

Staan in voor:

- Coördinatie van de communicatie voor de hele provinciale REA en het behouden van overzicht en dit in overleg en terugkoppeling met Dircom
- Inhoudelijk en structureel communicatiebeleid (stroomlijnen van richtlijnen over wie wanneer waarover en hoe communiceert)
- Communicatie over afdelingsoverschrijdende materies, provinciaal beleid, ...
- Beleidsmatig overleg met externe partners : O.M. / balie / ...
- Periodiek overleg adhv een agenda en met verslag aan alle leden van de communicatiecel

Persmagistraten

Wie:

- Antwerpen:
  - o Centraal oproepnummer en dispatching : Mark
  - o Algemeen: Wendy & Goedele
  - o Correctioneel en onderzoek: Karel,
  - o Burgerlijk : Charlot, Annelies
  - o Jeugd: Luk
- Mechelen: Erika Colpin
- Turnhout : Maud Mampaey

Over:

Externe communicatie over

- Specifieke zaken
- Belangwekkende en relevante aangelegenheden

Werkregels:

- Hoewel één gezicht voor de ganse REA Antwerpen ideaal zou zijn, is dit omwille van de werkbelasting onmogelijk en wordt geopteerd voor een opdeling via afdelingen, inhoudelijk en via een permanentie
- De persmagistraat die in bepaalde zaak de woordvoering start, blijft verder aanspreekpunt
- Samenwerking met de pers adhv protocol (dient geactualiseerd te worden)
- Er kan steeds - in overleg met het kernteam - geopteerd worden voor woordvoering door andere magistraten omwille van de materie, specialisatie, beleidsverantwoordelijkheid, project, ...
- De perswoordvoering gebeurt door de perswoordvoerder van de betrokken afdeling in overeenstemming met de afspraken zoals goedgekeurd door het Dircom zodat volgens uniforme richtlijnen wordt gecommuniceerd

(1) perswoordvoering met het vooraf ter beschikking stellen van het ontwerp van vonnis

- Zo mogelijk om 9u de werkdag voor de uitspraak (en hoe dan ook uiterlijk om 17u die dag) het ontwerp aan de betrokken persmagistraat te bezorgen. Doorgaans is het op dat ogenblik reeds bij de griffier voor afwerking en bij omvangrijke zaken/vonnissen moet er voldoende tijd voor enige voorbereiding worden voorzien.

Het wordt bezorgd door de voorzitter van de kamer, de persmagistraat mag het aan niemand doorgeven, ook niet aan andere persmagistraten. Ingeval van verhindering meldt de persmagistraat aan de betrokken voorzitter wie het wel zal opnemen;

- *Mark of de betrokken persmagistraat kan de vraag naar het ontwerp voorafgaand aan de voorzitter van de kamer stellen indien ze nog geen kennis hebben van het standpunt van de kamervoorzitter en de datum van uitspraak nadert. Ook al is een goede communicatie belangrijk, de betrokken voorzitter oordeelt in alle onafhankelijkheid of hij/zij het ontwerp meedeelt of niet. Indien het antwoord negatief is, wordt er ter zake niet in discussie gegaan;*
- *Het dircom verduidelijkt dat het aan de betrokken voorzitter is om te bepalen of het beraad inderdaad is beëindigd en het ontwerp desgevallend dus kan worden doorgegeven. Doorgaans zal het beraad op dat ogenblik beëindigd zijn (dit wil niet zeggen dat indien nodig er geen correcties meer kunnen gebeuren aan het ontwerp).*
- *Wat het beroepsgeheim betreft is het dircom van oordeel dat indien een ontwerp louter aan de persmagistraat wordt bezorgd met het oog op de woordvoering in die zaak, er geen schending van het beroepsgeheim is gelet op het doel gepaard gaand met het delen ervan. Ook de persmagistraat heeft vanzelfsprekend beroepsgeheim en kan het ontwerp louter na de uitspraak in het kader van de woordvoering gebruiken;*
- *Bij tijdige mededeling van het ontwerp door de kamervoorzitter, wordt aan de pers meegedeeld dat er een persmagistraat beschikbaar zal zijn voor toelichting indien nodig. Indien de kamervoorzitter oordeelt dat het ontwerp vooraf niet aan de persmagistraat kan worden ter beschikking gesteld, zal er in principe geen toelichting van een persmagistraat zijn.*

(2) mededeling vonnis aan de pers en publicatie op de site

- *Mark of de persmagistraat mailen, in geval van een persgevoelige zaak, uiterlijk de dag voorafgaand aan de uitspraak de betrokken griffier van de kamer met de vraag tot mededeling van het vonnis na de uitspraak, met de voorzitter van de kamer (en Mark/de betrokken persmagistraat) in kopie.*

- *Na de uitspraak bezorgt de griffier van de kamer het definitieve vonnis aan de persmagistraat met de mededeling of er nog iets aan gewijzigd is of niet indien de persmagistraat reeds vooraf een ontwerp had bekomen (zie (1)). Tevens bezorgt de griffier dit aan Mark zodat Mark het nodige kan (laten) doen voor een snelle anonimisering, met het oog op de verspreiding ervan aan de pers, en voor de publicatie op de site op het voor iedereen toegankelijke deel na anonimisering.*
- *De voorzitter van de kamer kan steeds voorbehoud maken tegen de publicatie op het algemene deel van de site door dit voorafgaand aan de uitspraak aan de betrokken persmagistraat te melden. Zaken met minderjarige slachtoffers worden niet op de site gezet. Zedenzaken in principe evenmin (verkrachting/aanranding). Bij andere zaken met slachtoffers dient de publicatie steeds in vraag worden gesteld en wordt in die gevallen en/of bij voorbehoud gemaakt door de kamervoorzitter, beslist door de voorzitter en/of afdelingsvoorzitter in overleg met de kamervoorzitter en de persmagistraat.*

(3) persnota

De voorzitter van een kamer mag steeds een samenvattende nota als basis voor een persnota opstellen, wat soms zeer verduidelijkend kan zijn. Deze wordt bezorgd aan de persmagistraat en aan Mark.

Indien wenselijk en haalbaar kan de persmagistraat een persnota opstellen, desgevallend via de bijstand van een jurist, voor zover de kamervoorzitter hiermee instemt. In dit laatste geval zal het vonnis tijdig (zie hoger) vooraf ter beschikking worden gesteld aan de persmagistraat of Mark die het met dit doel kan doorgeven aan de jurist."

- **Communicatie door REA / OM**
  - Tot aan de raadkamer communiceert het parket.
  - Ingeval een gerechtelijk onderzoek samenloopt met een ondertoezichtstelling van de jeugdrechtbank, communiceert de persmagistraat van de jeugd over alles wat de minderjarige betreft.
  - Indien er beslissing ten gronde op de raadkamer valt, wordt er ter zake overleg gepleegd met het parket, doch is het in principe de bedoeling dat de rechtbank communiceert.
  - Na de raadkamer is de officiële communicatie voor de rechtbank, bijv. de publieke aankondiging van de datum van behandeling van een zaak.
  - Het parket kan informeel informatie doorgeven.
  - Het parket kan communiceren over de vordering die het nam op een zitting, doch de rechtbank dringt er op aan dat dit enkel uitzonderlijk, om een bijzondere reden gebeurt, en dat er ter zake geen opbod ontstaat en een nood voor de verdediging om ook telkens te communiceren. Het proces wordt in de zittingszaal gevoerd.

TO DO

- Opstellen prioriteiten
- Actualiseren samenwerkingsregels met de journalisten
- Zoeken van geïnteresseerde griffiers/griffiemedewerkers + referendaris voor communicatiecel
- Opstellen tips perswoordvoering cfr. coaching BOSA (Wendy)
- Dienstregeling afd. Antwerpen
- Info-filmpje FRB over horen van minderjarigen (Annelies)
- Brochures (Charlotte)
- Oplijsten relevante onderwerpen voor pers m.o.o. periodieke berichtgeving vanuit de REA
- Uitnodigen communicatiespecialist voor duiding over goede perswoordvoering justitie (cfr; L. Neels)
- Netwerk uitbouwen met journalisten
  - o zodat onze communicatiecel en haar perswoordvoerders beter bekend wordt en een reflex ontstaat om ons te bevragen alvorens gelijk wat wordt gecommuniceerd
  - o camertraining
  - o zodat we zelf aanspreekpunten hebben m.o.o. info die wij willen brengen
- Fotobestanden gerechtsgebouwen via K. Aerts
- Communicatie met de balie
  - o Jaarlijks / Periodiek overleg cfr. FRB / JRB met als doel
    - Afspraken uitleggen en toelichten
    - Feed back geven en ontvangen
  - o Gezamenlijke evenementen
    - Paleisrun
    - Bloedgeven
    - ...
- Samenwerking met communicatiecel OM verder uitbouwen
- Samenwerking met woordvoerder CHR
- Samenwerking met universiteiten/hogescholen
  - o Info op studiebeurzen m.o.o. positieve imagebuilding
  - o Rondleidingen / Opendeurdagen
  - o Stages
  - o Toelichting door docenten/assistenten over nieuwe wetgeving
  - o Noten/ commentaren / doctoraatsonderwerpen over moeilijke juridische items
- Samenwerking met jongeren
  - o Project JINC (Wendy)
  - o Project Belvue (Charlotte)
  - o

- Samenwerking met tolken (Goedele)
- Anonimisering vonnissen (referendaris)